

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

1:a årg.

Den 12 November 1899

N:r 7

INNEHÅLL: *Edvard Grieg* (med 1 porträtt). *C. Fr. Wærn f* (med 1 porträtt). *Öfverdirektören M. von Feilitzen* (med 1 porträtt). *Engelska bilder från kriget* (med 3 illustrationer). *Den engelske soldaten* (med 1 porträtt). *Skarprättaren. Nordens största växthus* (med 4 illustrationer). *Rowton House* (med 5 illustrationer). *Följetong* (Guldtörstens offer, med 1 illustration, forts.) *Förfalskarens minnesvård* (med 1 illustration). *Heines syster* (med 1 porträtt). *En fenomenal svärdsbrukare* (med 1 illustration). *En siamesisk skönhet* (med 1 porträtt). *Veckans porträttgalleri* (med 5 porträtt).

D. F. BONNIERS BOKTRYCKERI AKTIEBOLAG. GÖTEBORG. 1899.

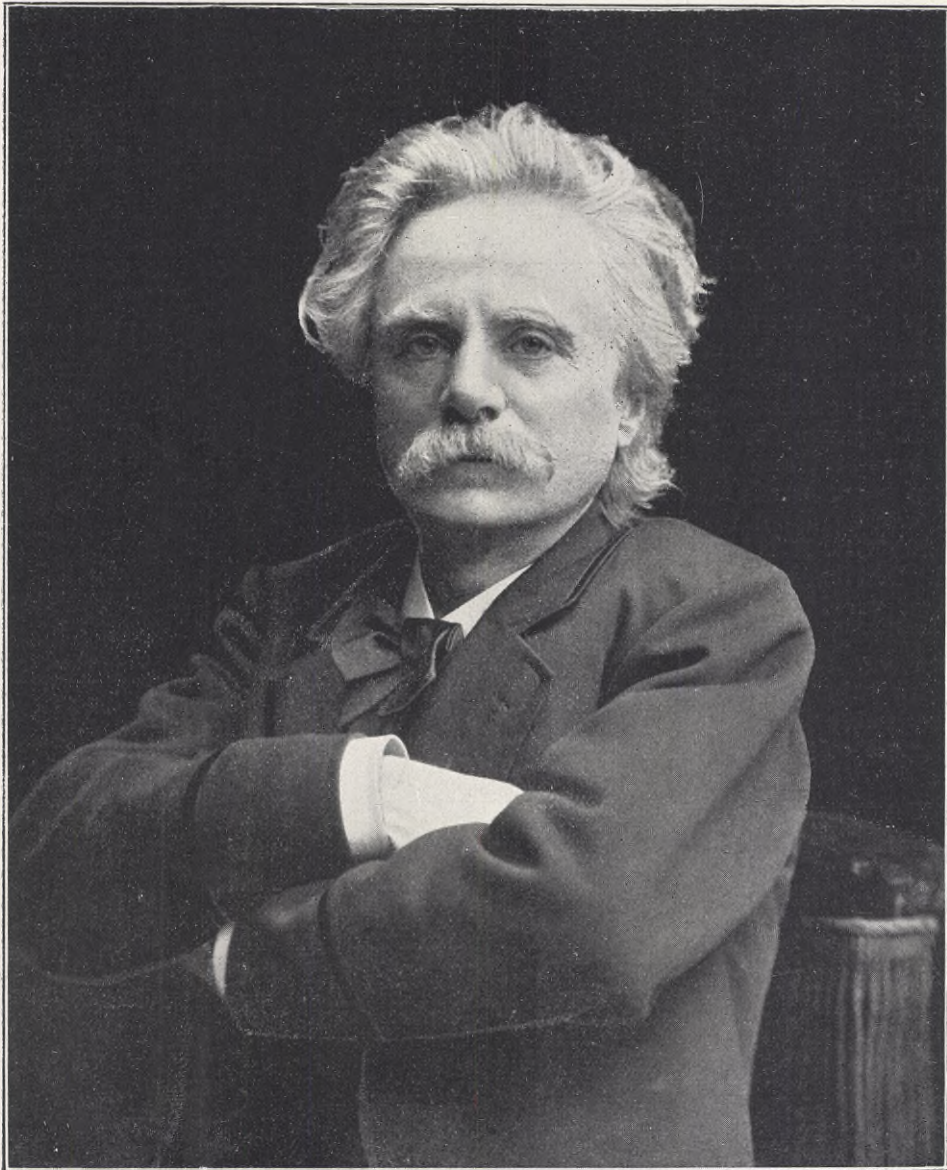

Foto. Hamnqvist, Sthm.

Edvard Grieg.

C. FR. WÆRN †.

Den 31 oktober slöts ett synnerligen verksamt lif, då en af vårt lands högst förtjänste och mest ansedda medborgare f. d. statsrådet och presidenten Carl Fredrik Wærn afled å sin egendom Baldernäs i Dalsland.

Carl Fredrik Wærn tillhörde en gammal familj, som härstammade från Norge och till hvilken hörde den Anna Colbjörnsdotter, som är känd från Carl XII:s belägring af Fredrikshall 1716. Den förste Wærn, som öfverflyttade till Sverige, var Matthias Wærn, den nu aflidnes farfar.

Wærn var född 1819 i Göteborg och son till den bekante riksdagsmannen i borgarståndet, bruksegaren Carl Fr. Wærn. Efter studier hemma och i utlandet ingick han vid 21 års ålder på sin faders kontor och blef 18 år senare vid dennes död chef för firman C. Fr. Wærn.

Redan 1847 hade han efterträdt sin far i borgarståndet, då denne nedlagt riksdagsmannskapet. Han bevistade nu som riksdagsman för Göteborg ständsriksdagarna 1847—66 och valdes därefter till stadens representant äfven i Andra kammaren men afböjde detta mandat och antog i stället val till Första kammaren, hvilken han ännu vid sin död tillhörde. I riksdagens arbete deltog han med kraft och intresse. Bland reformer, som på hans initiativ genomförts, märkes utvidgade medborgerliga rättigheter för judarne och en ny mellanrikslag (1868).

Den 3 januari 1870 inkallades Wærn i statsrådet som chef för finansdepartementet i Adlercreutz' ministär. Bland de författningar, han som finansminister kontrasignerade, må nämnas ny mellanrikslag, ny myntlag, förändrad författning för enskilda banker med rätt för dem att utgifva egna banksedlar m. fl.

Den 28 september 1874 tog Wærn afsked från statsrådsarbetet. Han blef nu president i kommerskollegium och kvarstod där till år 1891. År 1878 var han Sveriges ombud vid den internationella myntkonferensen i Paris.

Vid Upsala universitets jubelfest 1877 utnämndes han till filosofie hedersdoktor. Han var ledamot af vetenskapsakademien och landbruksakademien samt hedersledamot af en del lärda samfund. År 1892 beslöt bruks-societeten att gifva honom järnkontorets stora guldmedalj för hans arbete för tackjärnstiondets och hammarskattens afskaffande. Från trycket har han utgifvit en mängd arbeten af stort värde, bland dem en studie om Norrbottens läns skogsförhållanden.

I Göteborg har han varit en af stadens mest framstående män, och hans arbeten dels som riksdagsman och dels som kommunalman skall där sent glömmas.

Nyutnämnde chefen för k. landbruksstyrelsen
ÖFVERDIREKTÖREN M. VON FEILITZEN.

ENGELSKA BILDER FRÅN KRIGET.

Engelsmännens senaste allvarsamma motgångar i Transvaalkriget stå i dyster kontrast till det glada och hoppfulla mod, med hvilket de britiske krigarne, så befäl som manskap, drogo »afsted» till krigsskådeplatsen. Vi återgifva här några genrebilder därifrån — afskedsscener, hvilka för så många redan blifvit afskedet för lifvet.

Den första bilden här nedan visar oss två mycket unga »patrioter», som bringa soldaterna sin hyllning på deras väg till Sydafrika. Beväpnade med fruktansvärda vapen svänga de sina flaggor till truppernas ära, hvilka helt naturligt voro djupt rörda öfver denna afskedshälsning från det allra yngsta England.

Till ett annat, intimare afsked blir man vittne på bilden här bredvid, där en skottsck högländare säger farväl till sin lille son, innan han begifver sig ut på den långa och osäkra resan.

Den tredje taflan framställer till slut en situation, för hvilken de unga löjtnanterna vid sin embarkering äro mycket utsatta i den engelska kuststaden, där de bli föremål för närgångna angrepp från oräkneliga kvinliga amatörfotografers sida.

»Farväl, min gosse!» — »Adjö, pappa!»

Det yngsta Englands entusiasm.

Utsatt för dubbel eld.

DEN ENGELSKE SOLDATEN.

Af RUDYARD KIPLING.

Den engelske soldatens mod är en sak, som officiellt förutsättes vara höjd öfver allt tvifvel, och som allmän regel kan man väl också säga, att det verkligen förhåller sig så. Undantagen tystar man beskedligt ner, och det är endast då samtalslets böljor en och annan gång efter midnatt börja gå högt i officersmessen, som de tillfälligtvis sköljas upp i dagen. Då kan man få höra snackas om underliga, ruskiga historier om manskap, som ej följer sina officerare, om order, som gåfvos af folk, som ej hade rätt därtill, och om skamlig feighet, som skulle slutat i glänsande nederlag, om nu icke engelska armén skändligt förföljdes af envis tur. Sådana historier äro otrefliga att höra på, och de berättas också bara i halfviskande ton, när man sitter i godan ro kring brasan, och den unge underlöjtnanten sänker då hufvudet och hoppas att hans folk med Guds hjälp aldrig skall bära sig så ynkligt åt.

Det är dock icke alltid man har rätt att göra den menige ansvarig för tillfälliga missöden, ett domslut, som man emellertid gör bäst i att fälla inom slutna dörrar. En endast lagom intelligent general kan till exempel slösa bort sex månaders tid innan det går upp för honom hur det särskilda krig, som är lagdt i hans händer, skall ordentligen föras; en överste kan gå i tre månader utan minsta idé om hvad det regemente duger till, som han gått i fält med; ja, mången kompanichef tar miste på sin handfull folks lynne och sinnelag i öfrigt. Och därför skall man icke lasta soldaten, och särskildt nutidens soldat, om han en eller annan gång

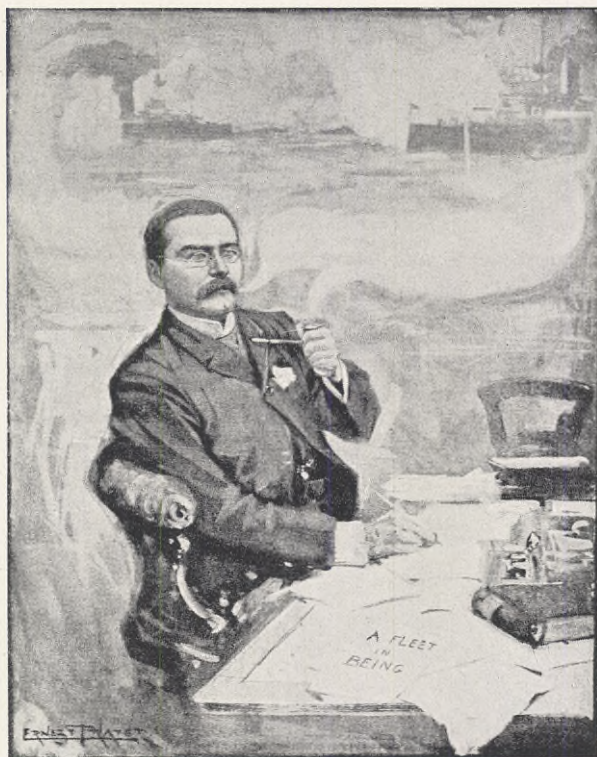
sviker. Skjut honom eller häng honom efteråt! — *pour encourager les autres*. Men låt bli att skandalisera honom i tidningarna. Det är bara brist på takt och för resten slöseri med utrymmet.

Låt oss nu t. ex. säga att han varit i hennes majestät kärsarinnans af Indien krigstjänst i kanske fyra år. Två år till och hans tjänstetid är utlupen. Medärfda moraliska begrepp är han icke vidare

besvärad af, och fyra års tid är ej tillräcklig att göra honom ståndaktig och seg ända in i hjärterötterna eller för att det skall bli honom fullt klart hvad hans regemente ändå är för en helgedom. Han vill ta sig ett glas, han vill roa sig — i Indien ville han gärna lägga upp litet pängar också — och han har icke den allra ringaste lust att få ärorika sår. Uppfostran har han fått just tillräckligt af för att förstå halfva meningen i de order han får, och för att spekulera öfver den naturliga beskaffenheten af huggsår, sticksår och krossår. Får nu en sådan karl order att bilda skyttelinje strax

innan ett anfall skall företagas, så vet han, att han löper stor risk att bli dödad, och han misstänker att man uppoffrar honom för att vinna en tid af tio minuter. Då verkställer han naturligtvis rörelsen med den fart, som förtviflan ingifver eller också klumpar han sig ihop med kamraterna, och det hela blir villervalla, eller också tar han helt enkelt till benen, allt efter den disciplinära uppfostran han fått under sina fyra års tjänstetid.

Utrustad med bristfälliga kunskaper, lidande af en rudimentär fantasi förbannelser, med begreppen förvirrade af de lägre klassernas gränslösa själf-

Rudyard Kipling vid sitt arbetsbord.

viskhet och utan att ha några regementstraditioner att stödja sig på, blir nu denne unge man helt oförhappandes presenterad för fienden, som i Österlandet alltid ser högst ohygglig ut, vanligtvis är högväxt och långhårig och ofta kommer emot honom under hiskliga tjut. Om han då till höger och vänster om sig har gamla stamsoldater — karlar med tjugu års tjänstetid, som han vet ha reda på hvad det gäller — och ser dem rycka an, göra språngmarsch mot fienden eller hvad annan rörelse som helst med orubblig säkerhet, så lugnar han sig och sätter kolfven till skuldran med jämnmod. Och hans förtröstan växer, om hans äldre kamrat, som kanske lärt honom de första stegen på hans militära bana och vid lämpliga tillfällen pryglat honom både gul och blå, hviskar åt honom: »Nu skall du få se att de tjuoter och galnas på det här viset i fem minuter. Sedan komma de mot oss, och då tar hin dem!»

Men ser han däremot ej annat omkring sig än folk af samma årsklass som han själf, och märker han hur de blekna och nervöst fingra på aftryckarna, och hör han hur de säga: — »Hvad i — — — är nu det här igen?» under det officerarne krama värjfastena så svetten rinner och skrika: — »Första ledet, bajonetterna på! Håll er lugna där borta! Nej, stå för tusan! Siktet på tre hundra — nej, fem hundra menar jag! Ner med er, alle man! Lugn nu bara! Första ledet, på knä!» och så vidare, då blir han kuslig till mods och ännu värre därän blir han, när närmaste man snurrar rundt och stupar med ett rassel som när eldgafflar och tänger ramla omkull i elddonsstället och ett stönande som en klubbad oxes. Får han då tillfälle att röra på sig en smula och iakttaga den verkan hans kulor göra bland fiendens led, så blir han litet bättre till mods och kan möjligtvis då skrufvas upp till det blinda raseri efter att slåss, som kommer folk att skälfa som i feberfrossa. Är han däremot tvungen stå stilla, och börjar han så känna det kallt i maggropen, medan fienden våldsamt tränger på, då börjar han snart höra order, som aldrig blefvo gifna, och rätt som det är tar han till bens, och det så fort som han orkar. Och ingenting under solen är så ohyggligt att skåda som ett engelskt regemente, som är sprängdt. Går det då så illa, att paniken blir epidemisk, då är det ingenting annat att göra än låta folket löpa, och officerarne göra då bäst i att fly öfver till fienden och bli där för att vara säkra för sina lif. Men kan man få folket att stanna och göra ett nytt anfall, då äro de icke just trefliga att stå för, ty för andra gången taga de icke till flykten.

Trettio år härefter, då hvarenda själ, som går

i byxor, fått litet halfbildning, kommer engelska armén att bli ett krigsredskap, som fungerar med den mest älskvärda ojämnhet. Den kommer då att kunna för mycket och utträtta för litet. Längre fram i tiden, då menige man hunnit upp till den intellektuella ståndpunkt, där nutidens officerare befinna sig, skall den eröfra världen. Eller med andra ord, man måste använda antingen patrask eller gentlemän eller allrahelst patrask, kommanderadt af gentlemän, om man vill ha detta slaktarehandverk utträttadt med kläm och besked. Ett ideal af soldat bör naturligtvis tänka *för* sig själf — så säger ju också reglementet. Men innan han hinner upp till denna höga ståndpunkt, har han, bedröfligt nog, att genomgå det stadium, då man tänker på sig själf, och det är inte bra. En man af patrasket kan vara för slö att tänka för sig själf, men han är af naturen pigg på att slåss och lite pisk lär honom snart hur han skall bära sig åt för att skydda eget skinn och få håll i andras. Ett högheligt regemente från skotska högländerna, som drar i fält under strängt gudliga officerares ledning, är kanhända i drabningens stund en smula värre att råka ut för än lika många råbarkade irländska kältringar, som ge allting katten och kommenderas af de värsta hädareynglingar. Men detta är blott bevis för att regeln är riktig, och att sådant folk icke äro att lita på, då de stå utan ledning. De ha sina idéer om lifvets värde och en själfuppehållelsedrift, som afgjordt är emot att bara gå på och låta det bära eller brista. Man har varit så förståndig att låta dem sakna ryggstödet af kamrater, som klädt skott förut, och tills man ger dem ett sådant ryggstöd, hvilka många kompanichefer förorda, så komma de att skämma ut sig mer än det indiska käjsardömet storlek eller arméns ära tål. Officerarne äro så bra folk som möjligt är. Ty deras träning börjar tidigt, och Gud har nu en gång för alla arrangerat det så, att en pojke af engelska medelklassen är bättre utrustad med både inre och yttre egenskaper än alla andra pojkar i världen. Och därför blir också en pojke på aderton år stående där han står med sabeln i hand och fröjd i hjärtat tills han faller. Dör han, så dör han som en gentleman. Får han behålla lifvet, så skriver han hem till England att man »velat göra kål på honom», att man »naggat honom en smula» eller något i samma stil och slår sig sedan ner för att bedröfya regeringen med ansökan om sårgratifikation tills nästa krig bryter ut. Och då försvar han sig inför läkarekommissionen, lurar sin öfverste och kurtiserar hans adjutant, tills man äntligen låter honom marschera mot gränsen ännu en gång.

Ofvanstående lifliga teckning af den engelske soldaten, hvilken vi återgifvit som ett apropos för dagen, läses i en af den framstående engelske författarens soldatberättelser från Indien.

SKARPRÄTTAREN.*

Af MONTJOYEUX.

Nere på fängelsegården var uppsättningen af schavotten i full gång. Omkring den dystra apparaten gingo fram och tillbaka en flock sömn-druckna, blusklädda människor, hvilka gledoförbi liksom skuggor i den ännu mörka morgonstunden. De satte ned på marken en lång säfkorg, flyttade plankor och skramlade med träspänner. I mörkret och tystnaden stötte gång på gång klingande metallföremål emot hvarandra. Det lät ungefär som när ryktare skura och skrapa i en ladugård.

Ibland arbetarne gick en man omkring i svart sällskapsdräkt och en gammal sliten hög hatt. Han vakade icke utan synbar nervositet öfver att alla förberedelser blefvo i behörig ordning vidtagna. Det var Torqueur — bödeln.

Han var omkring sjuttio år gammal. Ett grått, ovärdadt skägg omgaf hans skarpa, grofva drag. Han betraktade omgifningarna med sorgsen min och han kunde uppenbarligen ganska illa försona sig med den tanken, att det i dag var sista gången, efter fyrtio års verksamhet i guillotins tjänst, som han skulle utföra sitt kall. Detta hade stått i sådan samklang med hans karaktär, att han med smärta kände sig tvungen att omsider draga sig tillbaka. Åldern hade böjt hans rygg, hans syn hade blifvit svag och i det psykologiska ögonblicket hade på senare tid en lätt darrning gjort handen osäker. Den dag var kommen, då han måste öfverge platsen, och med sin pension och sina besparingar draga sig tillbaka till privatlivet.

Det var i dag hans fyrtiättonde afrättning, och just vid denna skulle, genom en grym lek af ödet, knytas en helt ny, långt ifrån behaglig känsla. Denne siste delinkvent, hvars lifstråd han så brutalt skulle afhugga, var nämligen ingen mindre än hans ungdomskamrat Pierre Colinot, hvilken han ej sett på en mansålder och nu skulle återfinna på detta ställe.

Hvem skulle ha anat, att den muntre, ljuslockige gossen, som tumlat om så friskt i skog och mark och med hvilken han så ofta lekt och skämtat, en gång skulle mista lifvet för hans egen hand under guillotins kalla stål.

Colinot hade vid unga år gift sig med en välbärgad flicka, och då han själf var arbetsam och duktig, blef han slutligen en rik man, med stort anseende i sin ort. Hans barn, hvilka blifvit fördelaktigt gifta, gifvo endast anledning till glädje och tillfredsställelse, och allt var godt och väl intill den dag, då hans hustru dog. Egendomen skulle nu säljas och delas, och med denna tanke kunde den gamle Colinot på intet sätt försona sig. Han kunde ej finna sig i att en jord, som han förskaffat sig genom att spara öre på öre, nu skulle delas och spridas för alla vindar; och hans måg, Lemercier, som hade satt striden i gång, blef nu den fiende, till hvilken han hyste ett vildt hat.

När de två männen tillfälligtvis möttes, blef det genast skymford, smädelser, hotelser och slagsmål. Man kunde se att det en gång skulle sluta illa. Dagen före auktionen springer Colinot i ett tillstånd af vanvettigt raseri bort till mågen, i hvars hus han med våld vill tränga sig in. Dörren spränges, smädelser och hotelser utslungas från båda sidor, och snart är slagsmålet i full gång.

Plötsligt smäller ett skott. Lemercier faller, träffad af en revolverkula. Men Colinot är ur-

sinnig och fortsätter att skjuta. Få minuter därefter har mågens hela familj, båda hans föräldrar, hans barn, en tolfårig flicka, och hans hustru, Colinots egen dotter, genomborrats af dödade kulor. Efter katastrofen flydde mördaren, men blef kort därefter gripen och hade nu i sex veckor inom fängelsets murar afbidat den ödesdigra dagen...

Torqueur strök sig med handen öfver pannan. Han hade ständigt hoppats, att Colinot skulle blifvit benådad, och då det visade sig att hans förhoppningar slogo fel, tänkte han på att draga sig tillbaka och låta sin förste medhjälpare utföra afrättningen. Men detta gjorde han likväl icke; det föreföll honom som om det vore ett slags feghet, om han veke tillbaka — och dessutom hvem vet?

Kanske kunde han på ett eller annat sätt lindra sin fallne kamrats sista, förfärliga ögonblick? En fix idé kunde han ej för ett ögonblick få ur sitt huvud. Hvarför hade icke straffet blifvit förändradt? Colinot hade ju under hela sitt föregående lif genom en oförvitlig vandell tillvunnit sig alla människors aktning. De omständigheter, under hvilka mordet begåtts, tydde dessutom på att han icke var vid sina sinnens fulla bruk. Och så var ju Colinot en gammal man, ungefär vid Torqueurs egen ålder. Skarprättaren hade en bestämd känsla af att samhället vid detta tillfälle missbrukade sin rätt och själf begick en förbrytelse genom att tillämpa lagens hela stränghet på Colinot. I Torqueurs hjärna upprann, hastigt som en blyxt, en önskan att på ett eller annat sätt kringgå och försvaga verkningarna af den orättfärdiga domen. Han stod ett ögonblick eftertänksam som en skolgosse, hvilken spekulerar på något pojkestreck, och ett leende kom hans läppar att darra...

Ögonblicket närmade sig. Myndighetspersonerna infunno sig, och sedan de föreskrifna formaliteterna egt rum, bemäktigade sig bödeln den dömdes person. De kände båda igen hvarandra, och i begges ansikten låg ett uttryck af hemlig ångest. Då den gamle bonden ville tala, tryckte Torqueur honom tämligen våldsamt ned på en stol för att skrida till de nödvändiga toilettförberedelserna. Men samtidigt hviskade han i den dömdes öra:

»Maskinen går inte... Jag har sört för allt... Du skall bli benådad... Var icke rädd...»

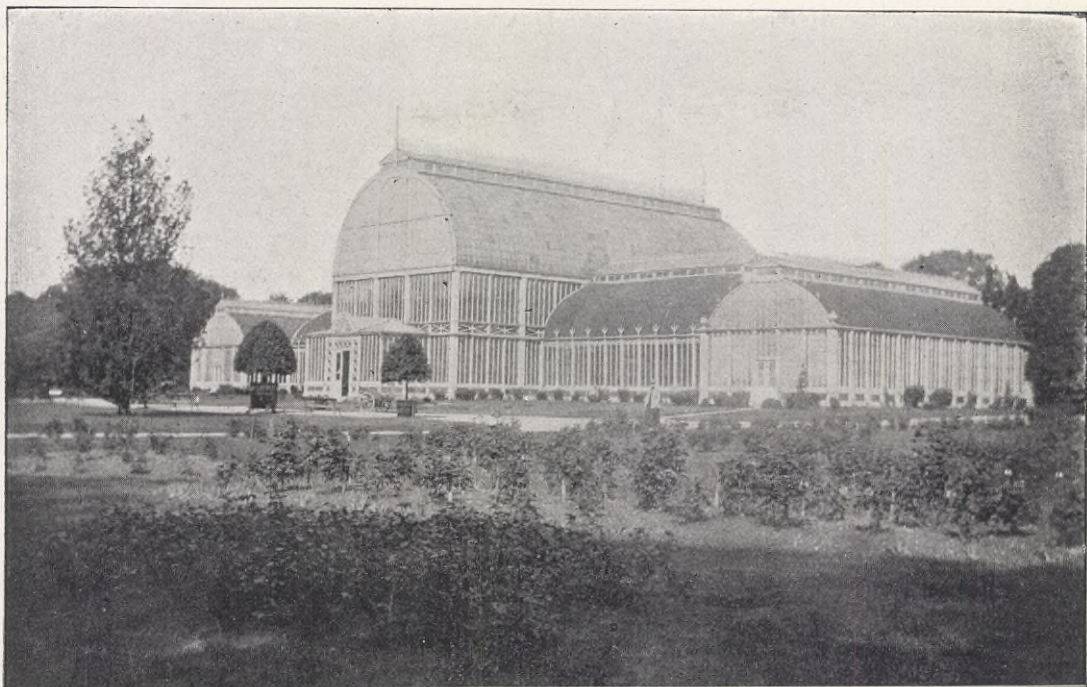
Skarprättarens medhjälpare afklippte håret i nacken och skjortlinningen. Torqueur fortfor att med blickar och minspel försäkra sin barndomsvän om den förestående räddningen.

Fängelsedörren öppnades på vid gafvel. Den dödsdömda skred fram mot guillotinen, eskorterad af prästen och ett par af bödelns handtlångare. Han gick rak och lugn och betraktade utan ringaste bäfvan och utan att blekna den ohyggliga schavotten. Ett mummel af beundran gick igenom den kringstående hopen. Den dömda lade sig själfmant, utan bistånd, ned på brädet, som i det samma gled undan. Knifven föll. Colinot var död.

Han hade dött, så som hans vän bödeln med varm hjärtad människokärlek hade önskat — hoppfull i det sista!

*) Enligt fransk lag frigifves en dödsdömd förbrytare, om guillotinen i själfva ögonblicket för afrättningen nekar göra tjänst.

NORDENS STÖRSTA VÄXTHUS.

Trädgårdsföreningens växthus i Göteborg.

I ngen af de många in- och utländska turister som besöka Göteborg försummar väl att göra ett besök i Trädgårdsföreningens växthus. Det är en af de största sevärheterna i Sveriges andra stad och i sitt slag det främsta i Skandinavien.

Låt oss i kullen hösteday, då den vackra parkens sommarfägring försvunnit och de sista löfven dansa för sval nordanvind, njuta en stunds *dolce far niente* inne i växthuset, där vi kunna drömma oss till »fjärran land i söder, där orange och drufva glöder» eller till tropikernas

palmlunder. Här slå vi oss först ned uppe på verandan i det stora palmrummet. Från fogelburen ljuder kvittret af en mängd mångfärgade sångare — det saknas endast vindens varma fläktar för att göra illusionen fullständig!

Just i dessa dagar får man här uppe se något ganska ovanligt. Den stora australiska palmen *Seaforthia elegans*, hvars härliga krona nu når taket, blommar. Detta inträffade senast för ett par år sedan. Man ser på vår bild hur egendomligt blomklänget utgår direkt från den höga, tjocka stammen.

För tillfället finner man i växthuset äfven en mycket vacker och dyrbar samling blommande orchidéer, af hvilka *Hvar 8 Dag* här återgifver en grupp. Ensamt denna torde betinga ett pris af åtskilliga hundra kronor, och det är ju vackert så, om man också vet att det finnes arter af denna egendomligt vackra blomma, hvilka representera en hel liten förmögenhet.

Hela växthuset är för öfrigt — liksom parken, när den står i sin fägring — ett stort artadt bevis på huru mönstergillt allt är skött och vårdadt. Hedern häraf tillkommer naturligtvis främst föreståndaren för Trädgårdsföreningen, direktör Georg Löwegren. Dir. Löwegren kunde nyligen fira sitt 40-årsjubi-

Direktör Georg Löwegren.

leum såsom »öfverste trädgårdsmästare». I slutet af Augusti var det fyra decennier sedan han tillträdde denna sin plats. Trädgårdsföreningen hade då fört en ganska blygsam existens i omkring 15 år. Dir. Löwegren var rätte mannen att föra fram företaget. För det stora växthusets åstadkommande inlade han stora förtjänster. Detsamma kostade omkring 165,000 kr., hvaraf 120,000 kr. anskaffades genom ett amortabelt obligationslån å 130,000 kr., hvilket just i år blifvit till fulla återbetaldt. Dir. Löwegren står ännu, vid 66 års ålder, trofast på sin post, i besittning af den kraftigaste vigör. Det mycket lyckade porträttet togs för *Hvar 8 Dag* just som direktören vid vårt besök kom ut från växthuset.

— — — — —
 Vi träda åter ut i den aflöfvade parken, där nu gräfningarne för vintern som bäst bedrifvas. Begrafna ligga rosorna, genom vissna buskar och träd blåser höstvinden. Från staden ljuda dofva toner af kyrkklockor. Därinne så mycket lif och värme — här ute är allt kallt och dödt! Vi minnas gångna vår- och sommardagar och sinnet värmes åter vid tanken på den nya våren — — — —. Utifrån Nya allén höra vi glada barnskratt och lekfulla röster — — —.

Så kan man svärma i höstetid!

Blommande australisk palm.

Blommande orchidéer.

ROWTON HOUSE.

En lords välgörenhets hotell.

Nutidens hårda kamp för tillvaron och skoningslösa konkurrens drabbar lika hårdt *the upper ten thousand* som de lägre

Kl. 6 e. m.

tio millionerna. Antalet af dem, hvilka sett bättre dagar men utan eget direkt förvällande dukat under i striden, är särskildt i de stora städerna alltmera i ögonen fallande. Med tanke härfpå var det, som lord Rowton, en sällsynt *praktisk* filantrop, beslöt att göra något för att i London lindra dessa olyckligas lidanden.

År 1893 öppnade lorden för dem ett hotell som kunde rymma 475 gäster. Detta visade sig vara af så stort behof, att två år därefter ett nytt tillkom. Men icke ens dessa nya 677 bäddar voro tillfyllest för efterfrågan. Till och med det stora Rowton som nyligen öppnades för 805 gäster har befunnits så otillräckligt, att ett fjärde hotell, som skall härbergera 800 personer, håller på att uppföras i Hammersmith.

Alla dessa Rowton-houses äro lika bekväma som något hotell i Westend. Och vore det inte för kontrollkorset vid ingången, skulle ingen ana att priset för logi endast är 45 öre. Det är sannt, att den lilla skara som samlas före kl. 6 e. m., när kontoret öppnas för biljettförsäljningen, till sitt yttre mestadels bära fattigdomens hårda stämpel, men jag såg ock — skrifver en engelsk författare — när jag nyligen tog plats i deras led, att bland gästerna funnos många som sett bättre dagar.

Det första vi göra sedan vi kommit in är att gå till matsalen. Här finna vi en hel mängd gäster, hvilkas samtalsämne är kvällsmaten. Varm mat kan erhållas på hotellet, men reglerna tillåta dem som vilja själfva laga sin mat, att medföra sådan. Ehuru många begagna sig af denna rätt, gör restaurant-diskan, som bjuder på goda varor, inga små affärer.

Läsrummet är flitigt upptaget efter kl. 10, då de lekamliga behofven efterträds af nyhetshunger. Det frapperar oss som något sällsamt, att se åtskilliga hundra personer, hvilka äro nära att dö af svält, lifligt sysselsatta med att läsa tidningar och diskutera alla dagens frågor, utan att fråga efter personliga trångmål. De som misslyckats i lifvet tyckas vara betydligt mera intresserade af offentliga angelägenheter än sina egna privata förhållanden.

Före kl. 11 ha vi lyckats lösa en social gåta. Om någon önskar veta hvad det blir af alla dessa världsstadens slafvar bakom

Matrum.

Man kan själf få laga sin mat.

disken, hvilka när de nalkas medelåldern skickas sin väg, så bör han besöka ett Rowton-hotell. Där finner man tjogetals af i dåligt afönadt arbete utslitna butiksbiträden.

Det är för öfrigt en högst brokig samling här. En f. d. officer i armén, som räcker oss »Pall Mall Gazette», var en gång öfverstelöjtnant vid gardet. En annan, med Victoria-korset, hvars yttre talar om stor andlig och lekamlig misère, f. d. kapplöpningshabituéer, artister etc. En stackars karl, som förefaller mycket intressant, har varit sjöofficer. Han hade senast varit droskkusk, men en stämning för fyller blef orsaken till att man frantog honom hans licens och ej ville låta honom få den tillbaka. En annan individ, som till en domprost, faller i ögonen för sitt urbana uppträdande. Men han har äfven sina stunder af rent ursinne, när det är något som icke faller honom på läppen. En f. d. domare från kolonierna lefver nu på att sälja småsaker på gatan. Här finnes många afsigkomna advokater, arkitekter, bokhållare o. d., för hvilka det af en eller annan orsak varit alldeles omöjligt att behålla den samhällsställning som börd och uppfostran gifvit dem. Hvert de gå och hvad de göra om dagen, kan icke här upptäckas. Under sommaren tillbringa de troligen sin dag i parkerna, men huru de få tiden att gå under vintern är ej så lätt att säga.

Det händer äfven att vanliga kroppsarbetare, tack vare de bekvämligheter som bjudas på dessa hotell, taga in där. I regeln

äro dessa arbetare ogifta, men vi träffa på ett par som tala om att de alltid taga in på Rowton när de äro osams med sina goda fruar. En arbetare har emellertid icke uppehållit sig länge i detta hotell, förrän man låter honom förstå, att det är ett stort svalg mellan honom och f. d. »öfverklassarne». Man kan en kväll få se en gammal öfverste i allsköns gemyt dricka med en värdshusvärd, som ruinerat sig på biljardspel, men man skall aldrig se den gamle krigaren fraternisera med en arbetare, ehuru många sådana gärna skulle betala fiolerna för att få äran af f. d. öfverstens sällskap.

Man skulle tro, att frön af anarkism och socialism skulle ha lätt för att gro i detta sällskap. Men det är ett misstag. Hör på deras politiskt-ekonomiska samtal, och ni finner att dessa samhällselement, hvilka icke ha något att bevara och »hålla på», äro genomgående konservativa. Samhället har ansett dem odugliga och kastat ut dem, men ändå äro de icke blott nöjda med att låta världen ha sin gång, utan helt enkelt smula alldeles sönder de sociala reformatörernas argument.

Den mest inbitne konservative man på Rowton är en 68 års gammal herre, en gång i världen gardeskaptan och nu gatuförsäljare af tändstickor. Han dricker en kopp kaffe med oss och säger, i det han höjer sin kopp, »Drottning Victoria, Gud välsigne henne och död åt mitt älskade fosterlands fiender!» Han är intet undantag. Tjogetals män, som sett bättre dagar, kunna här dock aldrig glömma hvad de varit — vare sig dryckenskap eller blott brist på stål i karaktären varit deras olycka.

Ett hörn af läsrummet.

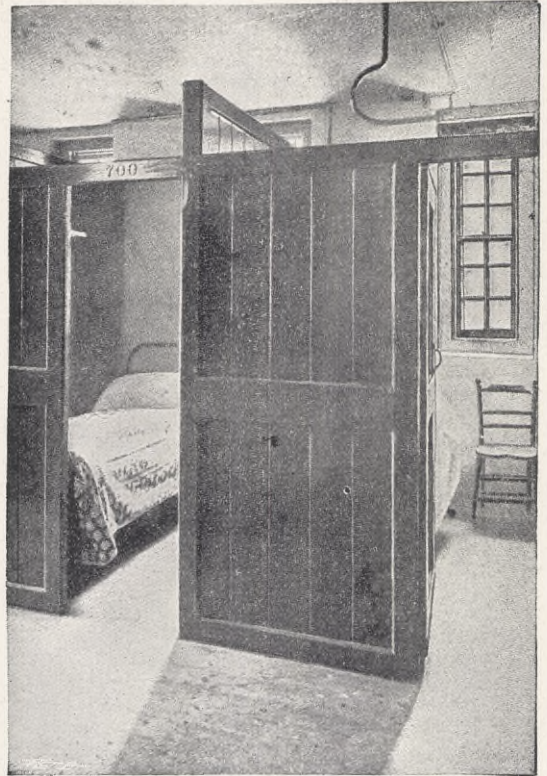
Och äro dessa så beklagansvärda människor lyckliga? Ja, så vidt man kan se. Denna välsignade naturlag, som kallas för mågan att lämpa sig efter omständigheterna, sätter dem i stånd att få klart för sig att lifvet i denna världen kräver ett sådant ansvar, att den bländande glansen af framgångens solsken icke kan jämföras med den uppfriskande svalkan i skuggan. De hafva sina bekymmer naturligtvis, men de släpas icke efter sin egen triumfvagns hjul.

Man kan här träffa på en herre, som efter att på tre år ha gjort af med bortåt 700,000 kr. — för hvilken summa hans kompanjon i en gammal affär gjorde sig af med honom — sjunkit ned till att adressera kuvert för 3 kr. pr tusendet, ett pris som håller honom vid strängt arbete till kl. $\frac{1}{2}$ 12 på natten.

En annan missnöjd dödlig är en läkare, som en gång hade en lysande praktik i en af Londons finaste kvarter. »Här är nära 600 människor på hotellet», sade han en kväll, »och inte en af dem är sjuk». Denna läkares taxa är nu 2 pence (14 öre) för en konsultation, två piller som ordination bli 1 penny extra.

En af de mest missnöjde man påträffat på ett Rowtonhotell var en person som en gång varit ryktbar, vunnit stora pris vid universitetet i Oxford och var en framstående klassiker. Sedan man låtit honom förtjäna tre pence på att öfversätta sex sidor i Horatius, utan att göra ett enda misstag, och lösa Euclides' sexton första problem, gick han till hotellets »bookmaker», hvilken för tio år sedan var »turfens» skräck, för att spekulera med sin kvarts shilling.

Gästerna på dessa hotell äro själfva mycket välgörande. Det är mycket vanligt att man får se hatten gå omkring för en stamkund, som saknar pengar till logi. Priserna äro ytterst ringa. En kopp utmärkt té betingar endast en half penny och en tallrik god stek fyra pence. Men detta hindrar icke, att det finnes otacksamma gäster, som klaga på priserna — och dock kunna de här lefva mycket godt på 10 shillings (9 kr.) i veckan. Utskänknigen stänges kl. half 1

Sofrum.

på natten hvardagar och half 12 söndagar, hvilket desse knorrande anse för tidigt, liksom de vilja att restauranten skall vara öppen hela dygnet i stället för vissa timmar!

De som sköta dessa Rowton-hotell välja sina gäster med sådan skicklighet, att alla slags stölder eller dylikt äro mycket sällsynta. Tjufvar skulle nog gärna taga in här, enär de ej släppas in på vanliga småhotell, men sällskapet med »öfverklassarne» passar dem icke.

För öfrigt är dessa hotells ledning i allo utmärkt. Inkomsten af dem skulle ju vara oändligt större, om de drefves som affär, hvilket ju icke är fallet. Hufvudändamålet med dem är, som ofvan sagdt, att vara hem för dessa stackars olyckliga, för hvilka minnet af forna lyckligare dagar skulle göra vistelsen i osnygga nattlogishotell outhärdlig.

GULDTÖRSTENS OFFER.

Af S. H. MERRIMAN.

Översättning för Hvar 8 Dag.

I hvarje nummer lämnas ett kort sammandrag af följetongens innehåll allt ifrån dess början.

I första kapitlet omtalas professor von Holzens vandring genom några trånga, ruskiga gator i Haag, i afsikt att aflägga ett besök hos en döende. Af denne köper professorn för tusen gulden ett dyrbart recept. När den sjuke dragit sin sista suck, tager professorn pengarna ur hans hand och stoppar dem tillbaka i sin plånbok.

Andra kapitlet börjar med en skildring af ett sammanträffande mellan den från Indien som segrande hjälte återvändande major White och en gammal bekant till honom, Tony Cornish, en modärn man ur societeten. De följas åt till den senares onkel lord Ferriby, för att hälsa på husets unga dotter miss Joan. De finna henne upptagen med arbete för ett välgörenhetsföretag till fromma för manufakturistbiträden. Välgörenheten går ut på att förmå folk att på lördags e. m. låna ut sin velociped till fattiga biträden. Miss Joan omtalar lordens senaste välgörenhetsprojekt. Det är en stor internationell affär, som har till mål att lindra malgamitarbetarnes svåra lott.

I tredje kapitlet har herrskapet Ferribys en »at home», hvarvid lorden framlägger denna sin plan. Som medlemmar af direktionen föreslås och antages med acklamation lorden, Tony Cornish, major White, upphofsmannen till projektet mr Percy Roden och professor von Holzen.

Fjärde kapitlet återgifver att börja med en interiör af det gamla diplomathotellet »Vieux Doelen» i Haag. En mrs Vansittart, som reser med sin kammarjungfru, gör här bekantskap med mr Percy Roden för hvars stora projekt hon visar sig lifligt intresserad. Detsamma går ut på att samla ihop alla malgamitarbetare och bygga en fabrik åt dem, i afsigt att förse hela världen med malgamit, ett för papperstillverkningen outhärligt ämne.

(Forts från n:o 6).

»Och hvar ämna ni bygga denna fabrik?» frågade mrs Vansittart, som väl förstod hvar den fina gränsen skulle dragas mellan vänligt intresse och vulgär nyfikenhet. De två äro hvarandra närmare än man vanligen misstänker.

»Här i Holland», var svaret. »Jag har nästan bestämt stället — på dynerna norr om Scheveningen. Det är därför jag vistas i Haag. Af många orsaker är denna kust passande. Vi kunna tillgodogöra oss kanalsystemet och hafva ett direkt aflopp till hafvet för vårt affall, hvilket är nödvändigt. Jag måste bo i Haag — min syster och jag».

»Åh, ni har en syster?» sade mrs Vansittart, i det hon vände sig i sin stol och såg på honom. En kvinnas intresse för en mans företag blir alltid koncentreradt på den punkt, då en annan kvinna kommer med.

»Ja».

»Ogift?»

»Ja. Dorothy är ogift».

Mrs Vansittart gjorde ett par små lifliga nickningar med hufvudet.

»Jag undrar två saker», sade hon, »om hon är lik er och om hon är intresserad i denna plan. Men jag undrar ännu något mera. Är hon vacker, mr Roden?»

»Ja, jag tycker att hon vacker».

»Det gläder mig. Jag tycker om när flickor äro vackra. Det gör deras lif desto mer intressant — för andra, *bien entendu*, men icke för dem själfva. De lyckligaste kvinnor, jag känt, ha varit fula. Men kanske er syster blir både vacker och lycklig. Det skulle vara så roligt och så sällsynt, mr Roden. Jag längtar att få göra hennes bekantskap. Jag bor i Haag, som ni vet. Jag har ett hus på Park Straat och bor här på hotellet endast medan jag har målare hemma. Tillåter ni att jag hälsar på er syster, när hon kommer till er?»

»Vi äro ytterst tacksamma», sade Roden.

Mrs Vansittart hade stigit upp med en hastig blick på sin klocka och mr Roden reste sig också.

»Jag är högst intresserad af er plan», sade hon. »Mycket mer än jag kan tala om. Det är så upplifvande att finna välgörenhet i så nära förbindelse med praktiskt sundt förnuft. Jag tror att ni skall uträtta ett stort verk, mr Roden».

»Jag gör hvad jag kan», svarade han med en bugning.

»Och mr von Holzen», frågade mrs Vansittart och stannade ett ögonblick innan hon gick mot dörren, »ledes äfven mr von Holzen endast af filantropiska bevekelsegrunder?»

»Hm — ja, det tror jag. Fast naturligtvis han, liksom jag, skall ha sin lön. Kanske han dock är mera intresserad för malgamit ur vetenskaplig synpunkt».

»Åh, ja, ur vetenskaplig synpunkt naturligtvis. God natt, mr Roden».

Och hon lämnade honom.

FEMTE KAPITLET.

»Den som säljes är mindre en slaf än den som skänker bort sig».

Hafsdimman blåste öfver Maas' släta yta där floden är bred och grund. En ångare, som låg förankrad i kanalen ful och orörlig, lät gång efter annan höra en grymtande varning, under det att en pojke med vantklädda händer ringde på fördäcksklockan doft och enformigt. Vinden blåste från sydost och dref framför sig den oändliga tjockan, hvilken blef hängande i riggen som små isbitar. På kommandobryggan stod den holländska lotsen filosofiskt på sin post, liknande en stor bomullsbal, insvept i en stor halsduk och och iklädd mössa med öronlappar. Bredvid honom gick kaptenen, som tänkte på bolagets turlista, med hastiga och otåliga steg. Dimman dref fyra eller fem engelska mil i timman, men dess förråd syntes outtömligt. Det låg i Scheldedälderna — en dimma som hänger öfver Holland nästan hela vintern.

Ångarens däck var betäckt med is, öfver hvilken man strött sand. Passagerarne höllo sig nere i den varma salongen. Endast den blåfrusne pojken vid klockan stod på däck. Emellanåt sprang en af vakten från köket till skansen med en panna rykande kaffe. Fartyget hade legat för ankar sedan daggroningen och ljudet af andra klockor och hvisselpipor på längre och närmare håll gäfvö tydligt tillkänna, att det icke var ensamt i dessa farvatten. Det aflägsna tutandet från en ångare, som försigtigt kom krypande från Rotterdam, syntes

lofva att dimman tunnast af inemot land. Öfverallt ombord rådde tystnad, endast afbruten af vindens susning i riggen. Man lyssnade med hopp om hjälp, efter svaret från andra klockor. Till slut lättade det något, dimman började skingra sig och man fick en smula utsigt öfver det gröna, lugna vattnet.

Kaptenen och lotsen växlade några ord — helt korta. De hade stått tillsammans på bryggan hela natten och hade sagt allt som kunda sägas om väder och vind. Kaptenen gaf en häftig befallning med sin sträfvä röst och som genom ett trollslag kom vakten upp på däck. Förste officern kom ut ur sin hytt och slog upp kragen i dimman. Strax förkunnade ångvinschens gnällande och stötande att ankaret höll på att halas upp. Man hade krusat för dimman i sex timmar och nu hade tiden kommit att gå på »genom tjockt och tunnt». Skulle Berlin, Petersburg, Wien få känna af en dimma på Maas? Det fans post och passagerare ombord på ångaren. Oljudet från vinschen dref en af dem upp på däck. Inom en hög pelskrage, under en neddragen felthatt, kom mr Anthony Cornishs vakna och öppna ansikte tittande upp för trappan till öfre bryggan. Han utbytte en hälsning med kaptenen och lotsen, ty med dessa hade han redan varit i samspråk vid frukosten. Han fattade posto på bryggan bakom dem, med händerna djupt nere i fickorna och cigarett i munnen. Ett rop från fören upplyste snart om att ankaret var uppe och kaptenen gaf order med telegrafan till maskinrummet. Genom dimman kunde man svagt urskilja konturerna af de tre männen på fördäck. Den stora ångaren kröp försiktigt framåt i dimman. Andre styrman lät hviselselpipan blåsa en varning hvarje half minut. En otydlig skugga dök upp om styrbord och uppenbarade sig snart som en stor förankrad ångare. En annan skugga visade sig vara en lotskuttes, hvarvid den holländske lotsen utbytte en högljudd hälsning med en osynlig person som han kallade »du» och hvilken svarade på de med svårighet uppfattade frågorna med ordet »sydost».

»Det är en hvit boj som jag söker», sade lotsen, och vände sig till dem som stodo bakom honom. I hans röda jovialiska ansikte kunde man läsa ångslan. Och helt plötsligt lyfte andre styrman, en rökkindad skotte med blåa, genomträngande ögon, en röd hand och pekade.

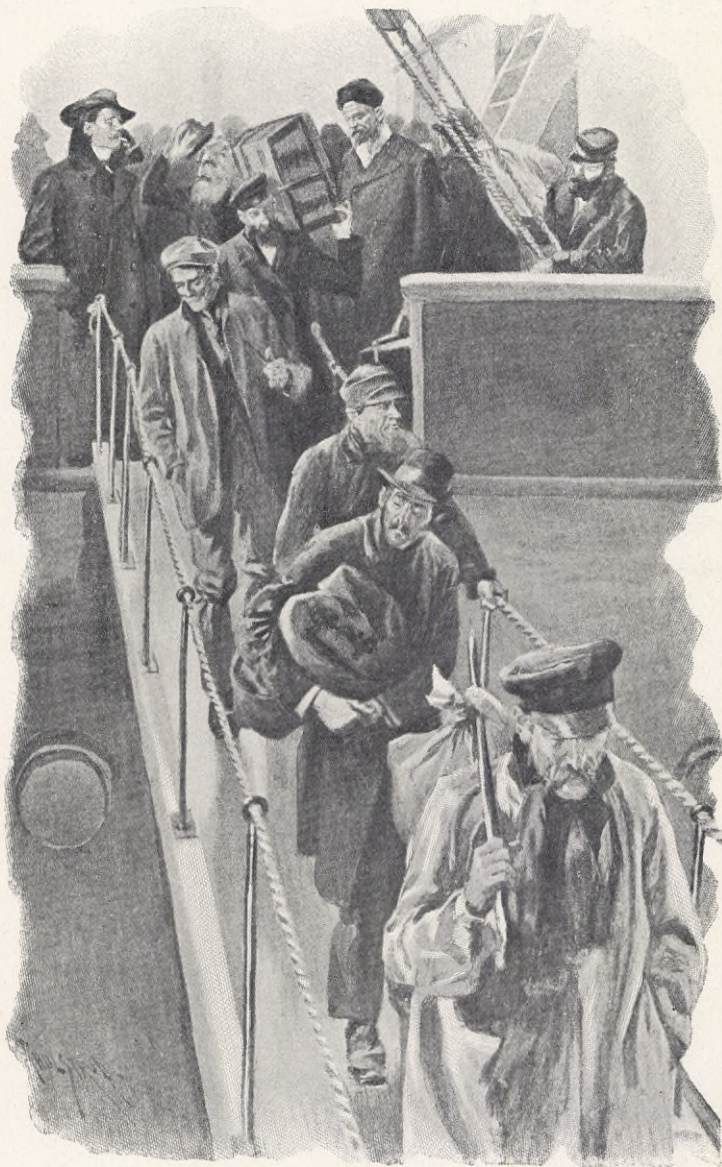
»Där är den!» sade han. »Där ha vi den! Baaaborrrrd!»

Fulla trettio sekunder förflyto, innan några andra ögon kunde genomtränga tjockan och varseblifva en stor hvit flytboj, som högtidligt bugade sig för ångaren likt en hofman som hälsar sin furste. En röst hade tyckts så småningom

dominera öfver de många varningshvisligarne, hvilkas hördes förut, akterut och rundt omkring ångaren. Denna röst, som liknade en stark mans, hvilken vet hvad han själf vill bland en mängd upprörda och osjälfständiga rådgifvare, hade länge höjts med en ståndaktighet, som till slut tystat alla andra, och ångaren närmade sig säkert densamma. Det var mistsiränen vid hamnpirens hufvud. Ena ögonblicket tycktes den vara helt nära och det andra långt borta, ty utan hjälp af ögat kan örat endast ofullständigt uppfånga ljudet och mäta afståndet.

»Ändtligen!» utbrast kaptenen plötsligt och all oro var i ett nu bortblåst från hans ansigte. »Ändtligen hör jag lastkranarne på kajen».

Stewarten hade kommit upp på bryggan och vände sig till Cornish.

Malgamitarbetarne kommo i en lång rad.

»Skall ni sätta dem i land här eller taga dem med till Rotterdam?» frågade han.

»Ah, sätt dem i land härute», svarade Cornish genast. »Har ni fodrat dem?»

»Ja, de ha fått sin frukost — sådan den var. Men de äro dåliga att äta».

»Ja», sade Cornish i det han vände sig om och såg på stewarten. »Ja, jag förmodar att de inte äta mycket».

Stewarten ryckte på axlarna och riktade tankfullt sin uppmärksamhet åt annat håll. Den lilla fyren vid pirhufvudet hade plötsligt trädt fram ur dimman på knappt femtio alnars afstånd — den skarpe lotsen hade formligen hittat en nål i en höstäck.

»Hvad för slags folk äro de i alla fall dessa hundratjugo vålnader?» frågade stewarten helt tvärt.

»Det är malgamarbetare», svarade Cornish muntert. »Och jag ämnar göra människor af dem i stället för spöken».

Stewarten såg på honom, lät höra ett gåtfullt skratt och lämnade bryggan. Cornish stannade

kvar, lifligt intresserad af de manövrer som ångaren gjorde för att kunna lägga till vid kajen. Han tycktes redan ha glömt de hundratjugo männen på andra klass. Hans uppfattning af saker och ting var verkligen hopplöst ytlig. Han förstod hur man fick ångaren att lyda, men han skulle icke själf ha kunnat föra den till kajen. Cornish var ett sannt barn af sin tid, hvilken förstår mycket i fråga om en mängd saker, men icke någon fullt tillräckligt.

Han stod vid öfre ändan af landgången när de kommo i en lång rad — en sorglig samling med insjunkna bröst, liflösa ögon och denna halft hopplösa, halft sorglösa min som förrådde en förtrogen bekantskap med sjukdom och död. Han nickade förnämt åt dem, när de gingo förbi honom. Några af dem gjorde sig besvär att besvara hans hälsning, andra syntes likgiltiga. En del tittade förstulet på honom i slö undran. Och denne man var verkligen icke af det slag, hvaraf stora filantroper äro skapade. Han var munter, sorglös och ytlig. (Forts.)

FÖRFALSKARENS MINNESVÅRD.

När Dreyfusstriden var som hetsigast, beslöto Dreyfus' fiender att resa en minnesvård på öfverste Henrys graf. Den militäre förfalskaren,

Henrys monument.

hvars död i fängelset ännu är insvept i dunkel, skulle hedras med ett allegoriskt minnesmärke som säkerligen måst kosta konstnären åtskilligt hufvudbry. Det framställer patriotismen, slitande hären ur antimilitarismens klor, hvilken den stöter till jorden. Denna grupp uppsattes på en sockel, i hvilken ställdes en byst af öfverste Henry, uniformsklädd och rikt ordensprydd. Nu, då man lugnat sina upprörda sinnen, ångrar mer än en gifvare att han med sitt namn och sina pengar bidragit till denna kolossala smaklöshet, isynnerhet som en lista öfver alla dem hvilka varit med därom har offentliggjorts.

HEINES SYSTER.

En syster till Heinrich Heine, fru Charlotte Embden, afled nyligen i Hamburg i en ålder af 98 år. Hennes hem hade länge varit en vallfartsort för alla beundrare af den store skalden.

Heines' syster.

EN FENOMENAL SVÄRDSLUKARE.

I Köpenhamn uppträder f. n. en sabelslukare, amerikanaren Cliquot, hvars prestationer väckt stort uppseende. Mr Cliquot började redan under sin tidiga barndom att öfva sig och har nu uppnått ett resultat, som verkligen måste slå åskå-

Mr Cliquot sväljande en sabelbajonett.

daren med häpnad. En för HVAR 8 DAG speciellt tagen fotografi af den skicklige »artisten» visar en af hans konster. Han väljer klingor, som äro 21 tum långa och 5 tum i genomsnitt. För att utföra detta konststycke måste han först och främst kunna böja nacken så långt tillbaka att svalget bildar en rak linje med matstrupen. Det är svårt, men han kan det. Mr Cliquot nedsväljer till exempel — som synes af bilden — en sabelbajonett af samma konstruktion, som den hvilken användes till remingtongevåret. När denna nått 21 tum ned i magen på honom, böjer han sig framåt i rät vinkel. Han upprepar samma experiment med ett spjut, hvarpå en vigt af 75 danska pund upphängts, affyrar dertill ett gevär, som är stödt mot spjutet, hvilket däraf får en rätt kraftig stöt. Detta synes dock ej vålla honom någon smärta.

Därjämte sväljer han ett ur med vidhängande kedja och behåller det i magen i 2 minuter, hvarunder han med välbehag röker en cigarett och låter åskådarna höra hur uret pickar genom ryggen på honom.

Hans prestationer ha i Köpenhamn i hög grad väckt äfven läkarnes intresse och en af dem, en specialist i svalgets sjukdomar, har förklarar att han aldrig ansett en dylik prestation möjlig.

EN SIAMESISK SKÖNHET.

Vi föreställa oss gärna att ostasiatiska skönheter icke motsvara våra vesterländska begrepp om fåring och behag. Kinesiskan har visserligen små fötter — men samtidigt sneda ögon. Japan kan skryta af nätta geishor, men dessa äro säkerligen långt ifrån så vackra som den »geisha», man får se på den europeiska scenen. Siam är kanske mest bekant för sina siamesiska tvillingar, hvilka emellertid för längesedan äro döda. Att man i Siam kan finna en dam af så tilldragande yttre som vår fotografi visar, torde öfverraska ej så få af våra läsare — en angenäm öfverraskning!

Siameserna gälla för öfrigt för att vara ett mildt och gästvänligt folk, men samtidigt beskrivas de som lata och mycket hågade för nöjen, såsom fäster, processioner, kapprodd, lekar, tupp- och hundfäkning. Den siamesiska kvinnans ställning är jämförelsevis god, ehuru flickor kunna säljas till hustrur. Likaså kan en gäldenär sälja sig, sin hustru och sina barn, hvilkas frihet återvinnes när skulden betalas. Den undervisning, den unga siamesiskan kan få, bibringas henne alltid i hemmet.

Siam är emellertid stadd i rask utveckling å alla områden. Dess konung Chulalongkorn, hvilken som bekant nyligen gästade Stockholm, intresserar sig mycket för vesterländsk kultur. De handelsförbindelser hvilka senast från Skandinavien börjat inledas med landet skola naturligtvis också bana väg för »ljuset från vesterlandet».

En siamesisk dam.

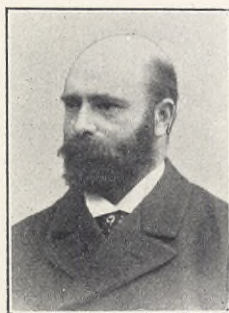

VECKANS PORTRÄTT-GALLERI

Under denna rubrik kommer HVAR 8 DAG att bringa fotografier af personer, hvilkas drag af en eller annan anledning äro af aktuellt intresse. Vi äro tacksamma för våra ärade läsares medverkan till fyllande af denna afdelning och ersätta med största nöje eventuella kostnader.

Otto Salomon.

Direktören för Nääs' världsbekanta slöjdinstitut Otto Salomon.

mon fyllde den 31 oktober 50 år. Dir. Salomon är, som bekant, systerson till Aug. Abrahamson, som donerade den stora anstalten till staten. Under dir. Salomons ledning har densamma vunnit en utveckling och en ryktbarhet som gått långt utom

Sveriges gränser. I hvarje af årets tre stora slöjdkurser deltaga slöjdellever af bortåt ett tiotal olika nationer. F. n. är dir. Salomon stadd på en rekreationstripp å kontinenten.

J. F. Killander. †

Den 28 oktober afled i Jönköping hofintendenten Johan Fredrik Killander i den höga åldern af nära 88 år.

K. aflade vid 19 års ålder hofrättsexamen i Upsala samt inskrefs som auskultant i Göta hofrätt. Hans mor hade emellertid blifvit enka och träd i ett andra äktenskap med hofrättsrådet Gyllenskepp å Hook. Efter styffaderns död öfvertog Killander dennes stora possession jämte Lindefors järnbruk år 1838 och gifte sig samma år med Henriette Gyllenhaal, dotter till exc. frih. L. H. Gyllenhaal.

Det unga paret utöfvade på Hook en storartad gästfrihet,

och deras lysande hem gästades flera gånger af kungliga personer. Makarne visade och den största välvilja mot de talrika

underhafvandena, och deras minne lever ännu aktadt och vördadt i trakten, oakadt de för öfver 30 år sedan flyttade in till Jönköping.

År 1869 utnämndes K. till hofintendent.

VÅRA NYVALDA RIKSDAGSMÄN. III.

ANDRA KAMMAREN.

Generalmajor Carl Ericson
Nyvald för Sköfde, Mariestad och Falköping.

Konsist.-notarie S. A. G. Sundberg
Nyvald för Wexjö.

Målaremästare A. Antonsson
Nyvald af de 4 riksdagsmännen för Malmö.